

Mistenksomhetens estetikk: Mikkel McAlindens bilder av regjeringen kan minne om bevismateriale. Her er utenriksminister Børge Brende.

ALLE FOTO: MIKKEL MCALINDEN/GALLERI K

FOTO

Opphøyd og suspekt

Går det an å ta bilder av demokratiet uten å bli banal?

Mikkel McAlinden
AVERAGE NORTHERN LIMIT
Galleri K, Oslo
17. oktober–9. november

Jeg befinner meg i et avrundet rom med svart-hvite spionbilder på veggene. Det kjennes som å være skuespiller i en konspirasjonsthiller, hvor etterforskningsgruppen har hengt opp papirkopier av de mistenkte i kom-

promitterende situasjoner: halvt synlig bak et tre, på vei ned trappen bak et nettinggjerd, eller i samtale med to mystiske personer på gaten, som Arne Treholt med KGB-agentene Titov og Lopatin i Wien i 1983. Flere av ansiktene er kjente, om enn ikke så kjente som titlene skulle tilsi. Vi ser den norske regjeringen fanget i en tidløs estetikk, nostalgisk og suspekt på samme tid. Det er bilder som kan

minne om bevismateriale, samtidig som det slår tilbake på oss selv. Hvem har egentlig rett til å utspionere andre? Det kan også handle om mistenkeliggjøring av portrettsjangeren, denne litt naive og pompøse måten å lodde dybden i enkeltmennesket på. **Sakralt.** Lenger inne i galleriet henger en annen type bilder, mer likt det vi er vant til fra fotokunstner Mikkel McAlinden. De store, detaljrike fargebildene har en nøye bearbeidet, nærmest opphøyd form, selv om motivene tilsynelatende er hverdagslige. En reol med fraktekasser, en maskin som trimmer stoler på Ikeas testlab, en gestikulerende tolk i Europaparlamentet, et gulnet verdenskart med spor etter knappnåler, et nattlig bilde fra hovedbrannstasjonen i Oslo, med bevegelsesspor og dobbelteksponering (fordi lukkeren sto åpen fra alarmen gikk til brannbilen forlot garasjen).

Fraktekassene stammer fra det globale frøhvelvet på Svalbard, og bildet er sentralt plassert på kortveggen i det innerste gallerirommet, der albertavlen ville ha hengt om vi befant oss i en

kirke. Spionbildene finnes i det som kunne ha vært våpenhuset, med landbruksminister Sylvi Listhaug som forklaret madonna, fanget i halvprofil med oppovervendt ansikt. I Galleri K er politikerne blitt portvoktere for vår tids Edens hage, et forsikringens sted hvor vi håper at det alltid vil være trygghet og fred, slik at det tapte kan hentes tilbake etter katastrofer, som da tsunamien i 2011 ødela det nasjonale frølageret i Japan.

Demokratiprojekt. Både svart/hvitt- og fargebildene er deler av et pågående prosjekt hvor McAlinden utforsker demokratiet. Det handler ikke om å definere, men å bevege seg i et landskap av forutsetninger og konsekvenser, noe som gjør det like logisk å ta bilde av Guantánamo-basen i det fjerne om natten, inn-siden av teltet til en amerikansk soldat i Irak, atomreaktoren på Barsebäck, eller Obama-tilhengere som venter på valgresultatet i 2008. Disse bildene ble vist på prosjektets første utstilling, *The Anticipants* i 2011. Årets oppfølger heter *Average Northern Limit*, og er mer fredel-

lig innrettet. Unntaket er et hundre år gammelt verdenskart, fotografert på Imperial War Museum i London. Originalen er produsert i 1918, men ble benyttet av statsminister Winston Churchill og staben hans under andre verdenskrig, blant annet til å markere konvoiforflytningene med tusenvis av nålestikk. På den over fire kvadratmeter store avbildningen er lys og skygger fra stabsrommet kommet med, noe som gir inntrykk av en hyperrealisme vi ellers kjenner fra malerkunsten.

I Galleri K er politikerne blitt portvoktere for vår tids Edens hage.

Utfordrer sansene. McAlinden regnes blant de viktigste postmoderne fotografene i Norge, sammen med Torbjørn Rødland og Vibeke Tandberg. På 1990-tallet frigjorde de seg fra det klassiske kunst- og dokumentarfoto-grafiet, og begynte å leke med illusjoner, manipulasjon, iscenesettelser og referanser.

Strøken OBOS på Ullern for folk over 50

Gjennomgående 2(3)-roms, nytt kjøkken. Solrik veranda, garasje og heis.

Prisantydning 2 990 000,-.
Finn kode: 50371017

Visning søndag 26. oktober kl. 14-15

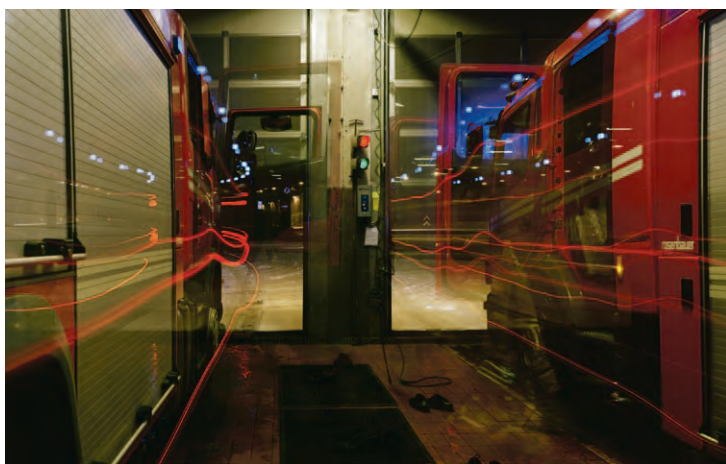
Manipulert: Bildet fra frølageret på Svalbard er en collage, men det ser man ikke ved første blick.

Regjeringens ansikter 1: Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug.

Regjeringens ansikter 2: Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.

Tidsforløp: Bildet fra Oslo hovedbrannstasjon fanger en hel utrykning.

McAlindens komplekse bilder er fortsatt knyttet til illusjonen, og han fotograferer alltid analogt, selv om billedbehandlingen skjer digitalt. Ofte overskrides det enøyde perspektivet ved å veve flere bilder sammen til ett, så sømløst at vi må se nøye etter for å merke at noe ikke stemmer.

Bildet fra frølageret er en slik skjult collage, hvor kamera er flyttet sidelengs flere ganger. Hver stabel med kasser er avbildet nøyaktig forfra, noe som skaper en merkelig glidende opplevelse, lik en kamerakjøring på film. Jeg blir gående frem og tilbake foran bildet, som for å sjekke om bevegelsen har stoppet. Å stå foran en full reol betyr vanligvis at veggen bak er synlig kun i sprekken rett foran deg, men her lyser bakgrunnen ut av hvert mellomrom, stikk i strid med sentralperspektivet fra renessansen (ofte kalt «Albertis vindu»).

Følelse eller begrep. Mye kan sies om Mikkel McAlindens demokratibegrep, men entydig eller smalt er det ikke. Vi havner i et uklart farvann av krig og fred, velferdsgoder og globale visjoner, allmuens smak (Ikea) og språkets

fortolkende rolle (EU-tolken). Stemmerett og flertallsstyre er knapt noe tema, snarere handler det om stemninger og ønsker for fellesskap og rettferdighet. Antagelig er det slik de fleste opplever begrepet: Demokratiet føles mer enn det tenkes, og står dermed i fare for å miste sin praktiske gjennomføringskraft.

Som utgangspunkt for kunst kan tilnærmingen være fruktbar, siden et utvidet og skjerpet blick kan vende oss bort fra banale og skjematisk svar. Spionbildene maner til sunn skepsis mot makten, mens fargebildene kan fungere som vakre ikoner for fellesskapsverdier. Likevel er det verdt å spørre seg om problematiseringen blir for grunn, og overser mulige farer ved demokratiet. Mest åpenbar er risikoen for flertallsdiktatur, sårbarheten overfor kommersielle krefter, og at det langt fra gir noen garanti for menneskerettigheter. I likhet med folkets stoler, slik vi ser dem på bildet fra Ikeas fabrikk, trenger folkets styresett testing på at det duger til mer enn honnørord. Å gjøre noen av testene visuelle, er ikke dumt.

Oda Bhar